

[Kaj Andresen.]

forstod jeg, utilfreds med, i hvert fald kritisk indstillet overfor egnethedsprøven. Jeg betragter den som en stor fordel. Jeg ved vel, at det er et vanskeligt spørgsmål, fordi man ikke har ret meget erfaringsmateriale at arbejde med, men jeg ved, at man bl. a. ved tyske seminarier har kunnet finde frem til prøver, man måske kan lære af her i landet, og at man har evne- og karakterprøver eller materiale dertil, prøver, hvor man forsøger at placere de unge mennesker i en kreds af børn for at se, hvordan de reagerer i forhold til børnene, og anvender resultatet som grundlag for en bedømmelse. Det er muligt, at dette materiale også kan anvendes her i landet. Jeg tror i det hele taget, at egnethedsprøven vil være af stor betydning.

Må jeg til den højtærede undervisningsminister sige, at min udtalelse om småbørns-lærerinderne i og for sig ikke skulle forstås som kritik af selve institutionen, men at jeg blot nærede betænkeligheder ved yderligere at dele købstadsundervisningen, hvor man har det efter min opfattelse værdifulde princip, at man har klasselærersystemet.

Dernæst vil jeg gerne takke den højtærede undervisningsminister for tilsagnet om at se på problemet med bortvisninger og prøve på at finde frem til en ordening, der, således som jeg også sagde, uden at krænke seminariernes frihed giver en vis sikkerhed for, at de unge ikke kommer til at lide derunder.

Marius Buhl: Jeg skal fatte mig meget kort her i anden omgang. Jeg har blot et par bemærkninger til det ærede medlem hr. Kaj Andresen, jeg havde ikke tid til dem i mit første indlæg. Det er angående de private seminarier. Det ærede medlem hr. Kaj Andresen talte her om, at man måtte sikre sig, at når en elev var begyndt på en uddannelse, kunne han også fortsætte den; det var et pengespørgsmål. Det er jo rigtigt. Nu mener jeg slet ikke, at dette spørgsmål skal drages ind i denne debat, det er jo et spørgsmål, som leder tanken hen på bestemte sager, men jeg vil sige rent principielt, at et sådant seminarium, hvadenten det er et privat- eller statsseminarium, må kunne opstille en vis norm for, hvorledes eleverne skal undervises, og den må de have lov til at håndhæve; jeg kan ikke se, at det skulle

gøre nogen særlig forskel, enten det her drejer sig om et privatseminarium eller et statsseminarium.

Angående det i § 17 omtalte seminarieråd vil jeg gerne sige, at dette spørgsmål må behandles noget nærmere i udvalget. Jeg føler mig ikke overbevist om, at den foreslåede sammensætning er rigtig.

Det, der har været talt mest om og også med megen lidenskab, er spørgsmålet om eksamen og ikke-eksamen, om eksamen i åndsfag eller ikke-eksamen i åndsfag, om eksaminens evne til at dræbe åndsfagene, eller om den mulighed, at åndsfagene vil komme til at forsumpe, hvis der ikke holdes eksamen i dem. Jeg kan imidlertid ikke skrue mig op til de store højder desangående. Jeg er nemlig bombesikker på, at hvis man sætter en åndfuld lærer op på et kateder i en eksamensskole, vil han også bibringe eleverne åndfuld undervisning i åndsfagene, og sætter man en træmand op på katederet i den eksamensfri skole, så vil det også blive en træagtig undervisning, de får, som ingenting betyder. Man kan ikke trække skillelinien op på den måde; det hele er afhængigt af de to faktorer: lærerens evne til at være begejstringsvækkende og modtagernes åbne sind. Måske kan udsigten til en eksamen virke svækkende og mindske evnen til at være begejstringsvækkende.

Det, at man har øjenene rettet mod eksamen, tager måske begejstringen fra eleven — jeg tror nu ikke, det gør det, men det kan selvfølgelig være, det kan også tænkes, at en lærer indskrænker sig til det pensum, han skal holde eksamen i og kun underviser i det, og så bliver det en åndløs undervisning. Jeg havde for en snes år siden en lærer ved min skole, hvis elever fik udmærkede karakterer i historie; men han magtede ikke sit fag, og derfor var han bundet til det lille pensum, han havde lært til eksamen. Det terpede han igennem, eleverne fik som sagt gode karakterer, men han var absolut en dårlig historielærer, fordi han ikke magtede sit stof og ikke havde den tilstrækkelige overlegenhed overfor det. Havde han haft det, ville han have været en udmærket historielærer, men nu ville han have været en dårlig historielærer, selvom han var blevet ansat på en eksamensfri skole.

Det andet, der gør sig gældende, er elevens modtagelighed. Man kan da diskutere, om